

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egynásáros
 mellésor egyszeri hirdetésé
 30 l. Közlemények sora 80 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
 Eperjes, Fő-u.
 59. szám.
 Telefon-szám: 16.

Az új terméselosztás.

Midőn az élelmezési minisztérium a vármegye felelős tényezőivel arról tárgyal, hogy vármegyénkben a rekvirálási rendszert egy új, szabadabb mozgást biztosító és tízedannyi munkával járó rendszerrel, a kontingentálási rendszerrel váltsa fel, azt hiszem, hogy érdekelni fogja a vármegye közönségét, ha a kontingentálási rendszerrel és annak vármegyénkben való mikénti alkalmazásával közelebbről megismerkedik.

A kontingentálási rendszer nem új dolog, sikerrel alkalmaztuk azt 1915-ben és 1916-ban a tengerinél. Lényege abban áll, hogy a pontos termésbecslési és próbacseplési adatok alapján kiszámítatik a vármegye fölöslege és annak beszolgáltatására köteleztetik. Nézetem szerint ez a rendszer majdnem teljesen kizárja a visszaéléseket, tetemesen kevesebb munkával, *de sokkal nagyobb eredménnyel jár.* Épp azért nekem már 1917-ben az élelmezési tanács javaslatával szemben ez volt a javaslatom, amelyet azonban, mivel a Tisza-kormány időközben lemondott, nem léptethettem életbe.

E rendszernek két előfeltétele van: az egyik egy közepes termés, a másik pedig a községenkénti pontos termésátlag meg-

állapítása. A folyó évben egynéhány vármegye kivételével az első előfeltétel megvan, a második előfeltétel pedig a kontingens szétosztásakor lelkiismeretes munkával még könnyen megállapítható.

A két alábbi számítással és példával azt hiszem a legjobban világítom meg a kérdést, országos és helyi szempontból egyaránt.

Búzával, rozssal és árpával körülbelül 9 millió k. hold van hazánkban bevetve. Tegyük fel a példa kedvéért, hogy ezen 9 millió k. hold termésének fedeznie kell a következő nélkülözhetlen szükségleteket:

1. A 9 millió hold vetőmagját = 9 millió q
2. A mintegy 11 millió östermeléssel foglalkozó lakosság háztartási szükségletét = 20 " "
3. A mintegy 7 milliónyi ellátatlan, főleg városi lakosságunk szükségletét = 8½ " "
4. A hadsereg ellátására szükséges mennyiséget = 11½ " "
5. Az árpából mulhatlanul fedezendő gazdasági szükségletet = 5 " "

Összesen = 54 millió q.

Hogy ez a szükséglet kikerüljön, úgy egy kat. holdnak átlagosan 6 métermázsza termést kell teremnie, ami bizony csak jó középtermésnél érhető el.

Az élelmezési hivatalnak mulhatlanul szüksége van a hadiérdek biztosítása és az ellátatlan lakosság élelmezésére a 3. és 4. alatti tételekre, tehát példánk szerint összesen 20 millió métermázsára, ami átlagosan holdanként 223 kilónak felel meg.

Az élelmezési minisztérium feladata eszerint az alaposan felülvizsgált termésbecslések alapján e 20 millió szükségletet a vármegyékre igazságosan kivetni oly módon, hogy a jobb termésű vidékeket az átlagos 223 kilónál magasabb terményadóval rója meg, a rosszabb termésű vidékek tehermentesítése céljából.

Egyúttal kimondja, hogy amely vármegye a reá kirótt terményadót pontosan beszolgáltatta, annak termelői a fennmaradó feleslegüket gazdasági szükségletük fedezésére szabadon felhasználhatják és ezzel biztosítja a nagyobb hús-, vaj-, tej-, tojásstb. termelést és így is lényegesen könnyíti a városi lakosság ellátását.

E rendszer nagy előnye, hogy nem kell a labilis és kiszámíthatatlan gazdasági szükségletet számszerűleg meghatározni és épp ezért nagyobb eredmény várható tőle, másrészt szabadabb mozgást biztosít a termelő részére az észszerű többtermelés elősegítése céljából.

TÁRCA.

Az ide-oda csuszkáló igazság.

(Kié az utca?) Mikor még Déván laktunk — mesélte egyszer egyik barátom — az utcánk olyan félreeső helyen feküdt, hogy aki még nem volt ottan, egymaga oda se talált. Kocsi, szekér nem járt arra és a házak is úgy el voltak egymástól különítve, hogy az ember szinte egyedül érezte magát az egész utcában. Csupa kert, liget mindenfelé, sőt az utca földje is úgy be volt gyepesedve, hogy mezőnek vagy rétnak nézhetné akárki. Mi jól éreztük ott magunkat, mert szerettük a csendet, a békeséget. Baromfit, csibéket tarthattunk és nagyon boldogok voltunk, hogy ezeket az aranyos kis jószágokat nem kellett valami ketrecben tartani, hanem kint, a szabadban, a gyepes utcán voltak, ahol a nagy fűben valóssággal eltűntek, vigan bogarásztak, legyeket fogdostak és ha néha egy-egy gilisztát leltek, hárman is verekedtek érte. Mintha valami fáncosban lettek volna, szépen nőttek, fejlődtek, a tollazatuk is egészen fényes volt. Bosszúságot csak azok a vásott, rossz oláhfiúk okoztak, akik tehenet, lovakat hajtottak arra és akiket ha elkergettünk, a markukba nevettek, no persze, mert mire észrevettük őket, akkorára a barmok már jóllaktak és megriadt tyuk-

jainkat is szétkergették. De még egy hibája volt annak a háznak. Nagyon távol esett a piactól és azoktól az utcáktól, ahol az oláhság az élelmiszereket hordta a városba és így akárhányszor megesett, hogy napokig tej nélkül maradtunk, ami pedig meglehetősen kellemetlen volt. Szóval, ez a ház sem volt minden hiba nélkül, sőt, éppen a gyepes utca miatt már a szomszédsággal is voltak kellemetlenségeink, így a többek között egyszer Puskáriunéval is, aki egy napon — hiszen ti is ismertétek őket — éppen a mi házunk elé vezette a kecskét legeltetni. De illet! Meg is mondtam neki, hogy menne azzal a kecskével a maga háza elé, ez itt a mi helyünk és mit szólna hozzá, ha mi meg az ő háza elé hajtánánk a tyukjainkat?! — Egy szót se szólt, egy gyilkos tekintettel végigvágott rajtam, aztán nagyot rántott a pórázon és kecskéstül elmentenek...

Egypár napra ezen eset után hírül kaptuk, hogy Puskáriunéknál a kecske már annyit tejel, hogy még el is adnak belőle. Nocsak, Pista fiam — mondok — ugorj át hozzájuk és tudj meg mindent, hogy igaz-e? Igaz volt, a tejet 20 fillérjével árulták és mikor Pista az első ibrikkel hazajött, hát nagy volt az öröm!... Ámde nincsen öröm öröm nélkül! — Puskáriuné még abban az órában a házunk előtt termelt és mintha mi sem történt volna, megint ott legeltette a kecskét.

— Apa, szólt a fiam, küldd el őtet.

— Dehogyan küldöm. Az utca voltaképpen senkié vagy mindenkié és ha nekünk szabad, úgy nekik is szabad ott legeltetni.

— De hiszen te ezt a minap egész más-kép mondtad?!

Hja, akkor még nem adtak tejet...

(Kié a kutya?) Ez Eperjesen, akkor történt, amikor még a vasuti állomással szemben, az emeletes épületben laktunk és velünk volt még a mi boldogemlékeztető nagyapánk is, a Marci bácsi, akiről én itt már énekeltem egy kis versecskét.

Nos igen, mi mindig olyan népek voltunk, akik nagyon szerettük az állatokat, aminek viszont az volt az átka, hogy a vidék minden kóbor kutyája és macskája nálunk keresett és talált otthont. Egyszer, egy szép napon, valami nagy kutya is kezdett hozzánk járn, amelynek selymes, hosszú szőre volt és a bundáját szép zömlyeszínű sárgás foltok tarkították. Okos, formás fejéből beszédes, diószínű szemek néztek felénk, valami fajkutya lehetett, de mi ahhoz nem értettünk és egyszerűen csak nagyon szerettük a Hektort, mert így hitták: Hektor. — A gazdája a szomszédban lakott, egy váltig derék, kedves özvegy ur-asszony volt az illető, de akivel mi nem érintkeztünk, mert akkorjában még nem vol-

Vármegyénkre alkalmazva a második példát, tegyük fel, hogy a beszoigáltatandó kontingens 60 ezer métermázsában lett megállapítva, akkor a búzával, rozssal és árpával bevetett 75 ezer kat. holdra átlag esik = 80 kiló. Nagy hiba lenne azonban ezen átlagos számmal dolgozni.

A 75 ezer holdból ugyanis elsősorban le kell vonni azon törpebirtokosokat, akiknek csak annyijuk termett, mint amennyire az ő háztartási és gazdasági szükségletük fedezése céljából multhatlanul szükségük van.

Meg kell állapítani továbbá azon vidékeket és községeket, amelyek termése silány volt és így *részben* tehermentesítendő.

Alaposan mérlegendő minden község gazdasági helyzete és termése, és ennek figyelembevételével vetendő ki reá a beszoigáltatandó terményadó. Amely, mondjuk például, az 1000 hold búza-, rozs- és árpavetéssel bíró X községre holdanként 150 kilójával 1500 métermázsát tesz ki. Az átvevő-bizottság feladata lesz a község előljárási feladatából és a gazdaérdekeltségéből összeállítandó bizottsággal ezen 1500 q-t igazságosan, egyenként kivetni. Mentessítvén azokat, akiknek engedélyezett gazdasági és háztartási szükségletüknél kevesebb termett. Ha középbirtok van a faluban, az természetesen, mivel rendszerint jobb termése van a falu átlagos termésénél és aránylag háztartási és gazdasági szükséglete kisebb a kistermelő szükségleténél, jobban terhelendő meg.

A faluban különben mindenki jól ismeri a gazdatársa termését és szükségletét és így a felosztás kétségtelenül a legigazságosabb lesz. Az átvevő-bizottságoknak és hatóságoknak csak arra kell

ügyelniük, hogy minden panaszkodót türelemmel kihallgassanak és az előljárási véleménye alapján igazságosan döntsenek ügyében. Tanácsos, hogy a vármegye intéző körei tartalékra is számítsanak, mert alig lesz elkerülhető, hogy a községenkénti kivetésnél kisebb hibák ne merüljenek fel, amelyeket aztán a tartalékból kell fedezni.

Meggyőződésem, hogy a vármegye gazdaközönsége, ha tudni fogja, hogy ezen rendszerrel kikerülheti a zaklató rekvirálásokat, a legnagyobb készséggel fogja a reá kirótt terményadót beszoigáltatni.

Br. Ghillány Imre.

Elszász-Lotharingia.

I.

Ennek a két tartománynak nincs is annyi lakosa, mint ahány ember pusztult el a négy év óta dúló háborúban, pedig leginkább épp Elzász-Lotharingia birtokáért folyik most is a végelethetetlen emberirtás. Ez az ütközőpont Franciaország és a Németbirodalom között. A két legműveltebb, legtehetségesebb népfaj Erisz-almája. Mindkét nemzet magának vindikálja s kész sokkal többet áldozni, sokkal többet kockára tenni, mint amennyit végeredményben nyerhet.

Az 1871-iki porosz-francia hadjárat a poroszok javára dőlt el, a levert Franciaország kénytelen volt öt milliárd frank hadisarcot fizetni s a két tartományt az újraéledt Németbirodalomnak átengedni. Az öt milliárdot a franciák megfizették, bár érzékeny érvágás volt, de gazdag országuk néhány év alatt kiheverte azt s a világháború előtt Franciaország Európa nemzetgazdaságilag legjobban szituált, legdúsabb országa volt. Csak a két tartomány elvesztését nem tudta soha

fedezni. Ez szülte a megtorlás eszméjét, a revánst.

Előttünk fekszik egy füzet, mely a vitás tartományok kérdését tárgyalja. „Elszász-Lothringen und die internationale Lüge, von Dr. H. Ruland, Colmar in Elzász.“ Talán nem lesz érdektelen a Németország igazát bizonyító pamfletből egyet-mást olvasóinkkal megismertetni.

Franciaországnak Elzász-Lotharingiára támasztott igényeit öt főpontban foglalja össze.

1. *Földrajzilag* Elzász-Lotharingia Franciaországhoz tartozik. A két ország természetes határa a Rajna folyó.

2. *Történelmileg*, mint a kelták országának, később pedig mint a Gallia nevű római tartománynak egy része, a *román* s nem a *germán* népterülethez tartozik.

3. *A nemzetiségi eszme* alapján Elzász-Lotharingia a francia s nem a német nemzet alkotórésze.

4. *A népek önrendelkezési joga* Elzász-Lotharingiára alkalmazható. A mai lakosság francia akar lenni s nem német.

5. Elzász-Lotharingiának Franciaországgal való egyesítése nem hatalmi aktus, nem *annexió*, hanem jogos visszavétel, „*désannexion*“.

Az első pontra felhívja, hogy folyók sehol sem képeznek nemzetközi határt. A népek völgyek szerint telepedtek le, megszállták a folyó mindkét partját. A két nép közötti legtermészetesebb határ a *Vogézek gerince*, mely a nyelvhatárral is egybevágh.

A franciáknak a történelemre alapított igényei nem helytállóak. Mint a kelták utódai, épp olyan fikcióval igényt tarthatnának Regensburg, Milano, Bécs, Belgrád és Krakó városaira, mert ezek is kelta eredetűek.

Galliát, a római provinciát a keletről özönlő germánok meghódították. Nagy Károly frank birodalma a mai Francia-és

tunk vele vizitlábon. Ebből a szomszédságból egyszer egy nagy vihar zúdult reánk!...

A dolog úgy történt, hogy az a kutya egyre csak hozzánk járt és különösen a fiúval, Józival barátkozott össze, akivel együtt hancurozták, hemperegtek, együtt játszottak napestig. Nagyon hozzánk szokott és szó ami szó, a kutya jó kosztot is kapott, hát bizony az többet volt nálunk, mint otthon. Ez volt a baj, ez a szálka. A pletyka elüljárta és hírülhözta, hogy a szép özvegy dul-ful ám, köszörüli a fegyvereket és tényleg, egy napon meg is jelent nálunk és megvolt a nagy perpatvar. Jó, hogy nem voltam otthon, mert ha én kerülok vele szembe, engem a falhoz állít, mivelhogy igen szép asszony volt önagysága.

A jó Marci bácsi volt az udvaron, így hát öbeléje sisteregtek a villámok, nekiment a szép özvegy és amúgy istenigazában, katonásan megrajtázta, zúgott-búgott, csattogott a hangja, hogy hallja az úr, mit csinálnak maguk az én kutyámmal, most már éjjel se jár haza, így meg amúgy, végre csipőre kapta a két kezét (azt az aranyos két kezét) és kivágta a magas cét:

— A kutya az enyém, én fizetek érte adót!...

Marci bácsi pedig csak türte, nyögte a nagymosást, szavát se hallottuk és a nagy fergetegben csak mint tépett foszlányok szállingóztak ide-oda, hogy bocsánat... de bocsánat... a kutya adóból nem él meg... bocsánat... Semmi! Nem hallgattak rája, a szépség a kezében volt pálcikával egyet suhintott a kutya felé és aztán el, mindaketten elmentek, eltűntek...

Hallottuk később, hogy a kutyát otthon egyideig láncon tartották, aztán elvitték a szomszéd vármegyébe, Nagymihályra. Ez már nagyon messzi volt tőlünk, innét már a híré se vettük. Mignem egyszer, úgy 2-3 hét múltán, a hajnali órákban valami neszt hallok a ház körül, mintha valami a kapualját kaparná, nyífog, szüköl, vinnyog, kinézek, hát a Hektor! Hektor! kiáltottam rája, mire a háziak is felébredtek és beeresztettük a szegény párát. Egészen le volt rombolva, a nyakán egy eltépett vastag kötél lógott és úgy látszott, az egész éjjel futott. Hektor! Nyöszörgött a szegény, egyet-egyet vakkantott, ugatott, nézett egyikre-másikra, nyugta-

lankodott és mikor Józsi is felébredt, egymásnak estek, a kutya nyalta-falta a fiút, aki: szintén sirt örömnében...

— Apá — szólt a gyerek később — ezt a kutyát most már ne add vissza! Ez a mienk, ez minket szeret!

(Kié a hely?) Kisdiák koromban, lehettem 15-16 éves, egyszer Budapestről Temesvárra utaztam, mikor is mint afféle ütött-vert szegény diák nem az első, nem is a második, a harmadik osztályon arrogáltam, itt adtam az urat a sok paraszt között. Induláskor sikerült egy olyan kupéba surranom, ahol kevesen voltak és utoljára is csak egy leány maradt velem, aki mikor Cegléden leszállt, a függönnyel meg a kilinccsel úgy huncutkodtam, hogy a fülkében egészen egyedül maradtam. Kecskemétre érve, persze, ha már az egész világ, hát már csak én is érdeklődtem egy kis barack iránt, de pörüljártam, mert mire visszatértem, már annyi paraszt volt a kocsiban, hogy nekem még állóhely is alig maradt. Dühösködtem, felfortyantam és annak, aki az ablaknál éppen az én helyemen ült,

MEGNYILT a legválogatottabb irodalmi művekből összeállított, teljesen új **nagy**
KÖLCSÖNKÖNYVTÁR!

NÉMETH JENŐ

könyv-, papir- és zeneműkereskedése,
díszműárúk és fényképészeti kellékek
nagy raktára

EPERJES, Főutca 78. Telefon 2-26.

negotálás eszméjét,

gy füzet, mely a kérdését tárgyalja. Die internationale Kuland, Colmar in Lesz érdektelen a zonyító pamfletből al megismertetni.

Elszász-Lotharingieit öt főpontban

Elszász-Lotharingia zik. A két ország Rajna folyó.

nt a kelták országá- ínt a Gallia nevű gy része, a román területhez tartozik. me alapján Elzász- s nem a német

kezési joga Elzász- ható. A mai lakos- s nemnémet.

ngiának Francia- ítése nem hatalmi anem jogos vissza-

ozza, hogy folyók nemzetközi határt. rint telepedtek le, mindkét partját. A mészesebb határ ely a nyelvhattárral

rténelemre alapított k. Mint a kelták ívoval igényt tarthat- lano, Bécs, Belgrád mert ezek is kelta

rovinciát a keletről ghódították. Nagy a a mai Francia- és

is felébredt, egymás- alta a fiút, aki: szin-

erek később — ezt l vissza! Ez a mienk,

íák koromban, lehet- r Budapestről Temes- mint afféle ütött-vert ő, nem is a második, arrogáltam, itt adtam zött. Induláskor sike- surrannom, ahol ke- is csak egy leány Cegléden leszállt, a esel úgy huncutkod- egészen egyedül ma- re, persze, ha már az k én is érdeklődtem e póruljártam, mert annyi paraszt volt a még állóhely is alig fortyantam és annak, z én helyemen ült,

JENŐ
eműkereskedése,
pészeti kellékek
ára
Telefon 2-26.

a mai Németországból állott. Halála után három fia a Verdunben kötött szerződés- sel 843-ban Kr. u. a birodalmat három részre osztotta. Kopasz Károly kapta a nyugati, Lothár a középső és Lajos a keleti részt. Elzász és Lotharingia a középső részhez tartozott. Lothár és három fiának halála után Kopasz Károly és Lajos a középső részt is maguk között megosztották, mely osztásnál Elzász és Lotharingia Lajosnak jutott. Ezen osztálynál végérvényesen meg lett állapítva a frankok birodalmának román és germán határa. A nemzeti határ azután 880. évtől 1552-ig, tehát majdnem 700 esztendeig állott fenn.

Miként jutott a két tartomány francia kézre? A *katholikus* V. Károly császár elleni harcokban a *protestáns* német fejedelmek a *katholikus* II. Henrik francia királyt hívták segítségül, s a hadiköltségek fedezésére felajánlották Toul, Verdun és Metz lotharingiai püspökségek ideiglenes megszállását. Az 1551. évi október 5-ikén kötötték a szerződést, melyen két német fejedelem aláírása szerepelt: Móríc szász választófejedelemé és Vilmos hessenkasszeli örgrófé. 1552. márciusában a szerződés alapján Montmorency connétable vezérlete alatt egy francia hadsereg vonult be Lotharingiába, megszállta Toul-t s megrohanta Metzét, a birodalomhoz hű magisztrátusbelieket, akik protestálni mer- tek, a connétable megbeszélés ürügye alatt magához kérette s orozva legyilkol- tatta. 1552. április 18-án vonult be II. Henrik Metzbe, a német császárvárosba, melyben (1356.) IV-ik Károly császár a német birodalmi gyűlésen a birodalom alapítóvényét, az aranybullát meghozta. Elzászt 1681-ben Ausztria — közvetítési szolgálatokért — engedte át Francia- országnak.

Schmidt Adolf német történetíró, még az 1870/71. évi háború előtt, a való tényállást ekként adta elő:

Elszász-Lotharingia elvesztése, mely-

neki is mentem és kérdőre vontam. Olyan 40-50 éves keménykötésű magyar volt a lel- kem, kinek, mint a többinek is, füstölő kis makra fityegett az agyarán.

— Hallja bácsi — mondok — ez a hely itt az én helyem, keljen fel, hadd üljek le.

Ő azonban, mintha nem is hallotta volna, tovább nézelődött, erre-arra, míg végre mégis csak észrevett, megnézett és nyugodtan csak ennyit mondott:

— Most én ülök itt!

Aztán, mintha a világon se lettem volna, megint csak a többiekhez fordult és beszélt, beszéltek szántásról, vetésről, csupa olyan dolgokról, melyek velem még a legtávolabbról sem voltak valami összefüggésben.

És hogy adta ő azt a választ! És mi minden volt abban a válaszban! Benne volt, hogy a vasuton nincsenek kivett helyek, mindenkinek az a helye, ahol ül; benne volt, hogyha pedig őcskős ez néked nem tetszik, hát — kiha- itlak.

(**Kié az ernyő?**) A mi eperjesi úri-kugli- zónkban, egyszer, régen, egy nyári estén a többiekkel én is elmaradtam és éppen akkor kezdett esni az eső, amikor hazamenni akartam. Ejnye-ejnye, fiúk, kinél van esernyő, adjatok esernyőt! Nekem sincs, nekem sincs, felelgettek és erősen marasztottak, hogy ugyan no, vacso- rázzál itten és csak egy volt köztük, H. úr, aki viszont ismétlenül hozzám jött, keltette magát, mondogatta, hogy neki van ugyan esernyője

nek vétké Némethon összes pártjait ter- heli, a protestánsokat épp úgy, mint a katolikusokat, a fejedelmeket és császá- rokat, négy eseményben játszódtott le. Először 1552. évben, Toul, Metz és Verdun püspökségek — árulás követke- zésében — mentek veszendőbe; másodsor 1648-ban Elzász grófságai diplomáciai cserebere útján; harmadszor a Rajna- menti birodalmi városok, különösen Strassburg, 1681-iki békében való rab- lással; s negyedszer Lotharingia fejedele- mség cserében Toscanáért, melynél Osztrákország nyert és veszített, Francia- ország csak nyert és Németország csak veszített.

(Következik a befejező közlemény.)

Városunkról.*

A hosszantartó, iszonyatos háború mindent elsöprő, megsemmisítő áradata a városok fejlő- dését is megakasztja. Szenved ennek a súlya alatt az egyén, a család, szenved a társadalom minden más tagozata és nagy rövidséget látunk abban a vonatkozásban is, hogy a hozzánk közelfekvő és bár csak izlésünket és szépér- zékünket szolgáló közszükségleti javak is egyre jobban alácsúsznak és eltávolodnak tőlünk.

Arra a kérdésre, hogy miért van ez így, a felelet könnyű és egyszerű. Nagy fogyatkozás van munkáskezekben, anyagban, igen nagy a drágaság, amik együttvéve teszik ki azt, hogy maguk a városok is megállnak a fejlődés útján, sőt vannak városok, melyek nemcsak meg- állnak, de már a retrográd haladásnak, a vissza- fejlődésnek az átkát is magukra veszik. Vannak városok, ahol az utca szemetjét már nem ta- karítják, vannak, ahol este már nem vagy legalább már csak alig világítanak, vannak olyanok, melyek az elhanyagoltságnak és a nemtörődömségnek minden jelét kiáltóan viselik homlokukon, az utcán, a tereken, a nyilt- helyeken, ahol mindezek azon vigasztalanul, lesújtólag és szomorítólag hatnak kedélyünkre, a vezetőségbe vetett hitünkre.

* A közönség köréből kaptuk e sorokat. A szerk.

és ide is adná, de lásd Józsikám — mond — én is mindjárt hazamegyek, hát nekem is kell. Oh, a selyma! Hogy mindjárt hazamegy! Mintha nem ismernénk ökelmet: csak akkor jön közénk, ha odahaza összezőrdült, ilyenkor aztán elmegy hazuról és csak reggelre vetődik haza. De mit kínálhatja, hogy így, hogy úgy, aztán mégse adja azt az ernyőt!? Hopp! Egy gondolat lobbant bennem, amit máris realizál- tam. Egy észrevétlen pillanatban kaptam az esernyőjét és iszkere, a sövény mellett eltüntet- tem, mentem vele haza. Természetesen más- nap reggel az volt az első dolgom, hogy a cseléddel az ernyőt visszaküldtem és irtam hozzá egy-két kedves sort, hogy édes Károlykám, ne haragudj, teneked az az ernyő úgyse kellett etc. etc., hej, te huncut, bizonyosan megint csak reggel mentél haza, úgy-e? ... Pá! Szervusz!

Délután aztán a kertben megint mindnyájan találkoztunk, ott volt H. is, de mintha tegnap este misem történt volna, senki, még csak szóval sem említette az esetet. Nevetgélünk, beszélgettünk, mint máskor, mint mindig. Úgy 7 óra felé szólítom aztán a pincért, hogy fizetni akarok. Fizetni? No bizony: az a nagy költe-kezés, amit én szoktam végbevenni! Pista, jöjjön, fizetek! 2 deci bor 24, borralaló 10, összesen 34 fillér — tessék.

— De kérem, tegnapról is van még valami.

— Nekem? Tegnapról?

— Igen kérem. Aztán előveszi a noteszt és elkezd:

— Egy rántott csirke ...

Ha végigtekintünk városunk említett nyilt- helyein, az utcákon és a tereken, ha a tiszta- ságot, ha a mi ékességünket, az oly gonddal ápoltt parkunkat ha látjuk és ha észrevesszük, hogy mi itt, Eperjesen, sem a világításban, sem a tisztaságban, a vízvezetésben, a rendőri felügyeletben, sem semmiféle szótérdemlő ilyen közjóban hibát vagy rövidséget nem látunk, önkéntelen is elénkbe lép a kérdés, hogy mindezt kinek és minek köszönhetjük volta- képen? Jóisten, hát kinek? A vezetésnek! A városi ügyek élén álló vezető férfiaknak, azok megsegítőinek, akik minden elismerésre méltó fáradsággal küzdenek értünk, hogy a városi közjólétet ezekben a nehéz időkben is vala- miképpen fenntartsák.

Legyünk igazak és ismerjük el, hogy bár az utóbbi időkben voltak ennek a kérdésnek ellenlábasai, feszegetői is, mégis elvitáztatlan az a tény, hogy Eperjes ezen közügyei az adott nehéz körülmények között legalább is tűrhetőek, sőt jók voltak és hogy e tekintet- ben Eperjes sok más várost megelőz.

Halljuk, hírt vesszük, hogy agilis polgár- mesterünk nyert hosszú szabadságáról nem- sokára visszatér és megint átveszi a város vezetését. (Már át is vette. A szerk.) No csak jöjjön, vegye át és *valamint a multban*, úgy a jövőben is minket el ne hagyjon; jön a tél, minket megsegítsen, legyen fánk, szénünk, legyen lisztünk, legyen mindenünk, hogy meg- élhessünk. *Ezt várjuk, ezt reméljük tőle, ezt — hogy így lesz — tudjuk róla.*

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

A sárosvármegyei hadiárvák alapja

a sárosvármegyei közig. bizottságtól vett érte- sítés szerint a 100,000 kor-t is felülmulta már.

Ezer koronát, vagy ennél is többet *adakoztak*:
A honvéd. miniszt. Hadsegélyző

Hivatala	5000 — kor
Eperjesi Takarékpénztár	4000 — "
Sárosvárm. Gazdák Fogy. Szöv.	4000 — "
Sárosvárm. Szesztermelők Szöv.	2400 — "
Eperjesi Bankegylet	2200 — "

— Egy rántott csirke? Hát megbolondult maga?

— Egy rántott csirke, jelentette ki újra a közben odasereglettek óriási hahotájától kisérve, aztán — mond ő — ugorkasaláta, túrósmetélt tőpörtyűvel, 2 liter bor, feketekávé és 3 tra- bucco ... összesen 6 kor. 80 fill.

Végre, a sok nevetés és hahotázás közt ki- magyarázták a jó fiúk, hogy mikor én tegnap azt az esernyőt elvittem, ők rögtön elhatározták, hogy kedves viszonzásul H. meg az én kontómra itt megvacsorázik.

— Hol az a gazember?

Ott, a vörös függöny mögé bújt a huncut, nevetett, hozzája rohantam, megfogtam a torkát, a falhoz nyomtam és adtam neki, hogy:

— Te haszontalan, hát te miféle Polter- abendet rendeztél itt az én kontómra és kik vol- tak segítőtársaid? Felelj! Igen? Rántott csirke? Ugorkasaláta? Hát egy kis délről maradt bab- csuszpajsz nem lett volna jó? 2 liter bor? ...

De ő, de ő csak nevettek és én is csak nevettem, úgy, hogy szinte szétdőltünk.

— A te rongyos, a te lyukas esernyődért?? Sziszegtem tovább.

— Ereszd már el a nyakam — mond ő — és tudd meg, hogy ha lyukas is volt, de selyem volt!

— Süsd meg!

(Istenem, hogy elmúltak ezek az idők! Azóta, a háború óta, már ott is csenedesebbek lettünk, mint a nyelvétvesztette harangok: elnémul- tunk ...)

Lamos József.

Dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t.	1000	—	kor.
Gr. Dessewffy Béla	1000	—	"
Dr. Dessewffy Dénes	1000	—	"
Gr. Dessewffy Marianne	1000	—	"

Gyűjtöttek:

Fekete Béla lemesí főszolgabíró	6427	52	kor.
Bujanovics Gyuláné	6258	23	"
Szakmáry Géza bártfai főszolgab.	2797	95	"
Az EPPERJESI LAPOK	2771	33	"
Wischin Győző sárosbogyáni körjegyző	2617	88	"
Gallé István daróci körjegyző	2019	45	"
Stefkó Nándor alsósebesi körj.	2000	—	"
Gurkó József berzeviczei körj.	1968	43	"
Görgey Ernőné	1935	60	"
Davidovits Manó turinai körj.	1705	10	"
Spillenberg Barna girálti főszolgab.	1470	93	"
Tokár Emil kajátai körjegyző	1348	99	"
Glattstein Simon kelembéri körj.	1256	16	"
Fenyves Fülöp héthársi körj.	1228	89	"
Schütz Emil szemelnyei körj.	1199	42	"
Amrich S. kezerpekléni körj.	1189	44	"
Lippai J. hernádszentistváni körj.	1166	87	"

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1918. július 23-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 102,560	54
Lojdl István főkalauz, eperjesi lakos adománya	10	—
Galló István felsővízközi főszolgabíró beküld.	75	—
Ugyanaz	515	—
(Ezzel gyűjtése 1580 kor. emelkedett.)		
Licskó István sárospentimrei körjegyző a szappan- és gyertyakiosztás feleslege címén.	32	44
Sesavniczky Imre szentmihályfalvai körjegyző Gergelylaka és Osztopatak községek cukorkiosztásából	14	10
Fekete Béla lemesí szolgabíró a gyertya fuvardíja térítése címén	3	—
Mandl Henrik lemesí körjegyző útján Sárosberettő községiek adománya	7	25
Wieszt Gyula bártfavidéki körjegyző útján: Felsőkomaróc községiek adom.	14	—
Hartsár Péter prépost, kisszebeni r. kath. plébános útján: a kisszebeni Vöröskereszt-fiókegylet.	300	—
(Ezzel gyűjtése és adománya 650 koronára emelkedett.)		
Rojkovics Tivadar litinyei g. k. esperes június havi gyűjtése	12	04
(Ezzel gyűjtése 696 kor. 15 fillért tesz.)		
Sesavniczky Imre szentmihályfalvai körjegyző útján: Gergelylaka községi hadsegélyesek	4	—
Ugyanannak útján: a szentmihályfalvai körjegyzőség petróleum-kiosztásából	12	—
Lefkovits Miksa eperjesvidéki körjegyző útján: Zselinko György tarca-szentpéteri és Csuha György kendei lakosok	40	—
Hreblay Emil eperjesi m. kir. gazdasági felügyelő 1918. első félévi gyűjtése	810	—
Szakmáry Géza bártfai főszolgabíró beküld	29	—
Ugyanaz	25	—

Összesen: K. 104,463/37

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt **adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért** — a hadiárva névében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1918. július 23. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékének elnöke.

Az eperjesi hadiárvaknak Tauth Viktor 50 koronát adományozott.

Az eperjesi evang. Gyámint. Nőegylet diakonissza-alapja javára Meliorisz Ilka úr-asszony 200 kor.-t adományozott imént elhunyt édesatyjának, id. Meliorisz Kálmánnak, volt 48-as honvédőrnagynak emlékére, hálás elismeréséül a diakonisszák kifejtett szeretetteljes és lelkiismeretes ápolásáért. A nagylelkű adományt a Nőegylet névében hálással köszönjük. Eperjes, 1918. júl. 20. Dr. Sztelho Jánosné elnök, Mayer Endre egyll. titkár.

□□□

HIREK.

Rendkívüli érettségi vizsgálatok f. évi szeptember hóban lesznek a kassai tankerület középiskolái részére a kassai prem. főgimnáziumban. *Gimn. tanulókkal:* szeptember hó 3–5-ikén írásbeli, 6–7-ikén (9.) szóbeli; *reáliskolaiakkal:* szeptember 3–5-ikén írásbeli, 6-ikán szóbeli.

Áthelyezés. Nitsche Alfréd járási számvevőt hasonló minőségben a kisszebeni szolgabírói hivatalhoz, *Körtvélyessy Géza* járási irodaségét pedig Felsővízköztől Eperjesre a vármegyei árvaszékhez helyezték át.

Halálozások. Hosszas betegség java-
korában ragadta el az élők sorából özv. *Hammer Zoltánné Hutschenreiter Zsófiát*, ki e hó 21-ikén elhunyt. Közrészvét nyilvánult az árvaságra jutott kis leánya gyásza fölött. A családi gyászjelentésből közöljük a következőket: „Özv. glinzendorfi Hutschenreiter Aurélné, sz. balpataki Balpataky Anna, mint anyja és székelyhidi Hammer Piroska, mint gyermeke, úgy a maguk, mint a kiterjedt rokonság nevében, mély-séges fájdalommal jelentik a forrón szeretett anyának, gyermeknek és rokonnak, özv. székelyhidi Hammer Zoltánné, glinzendorfi Hutschenreiter Zsófiának f. hó 21-ikén, hosszas betegség után 39 éves korában történt gyászos elhúnytát. Szeretett halottunk hült teteme f. hó 23-ikán d. u. 1/2 5 órakor fog a helybeli róm. kath. sírkertben (a halottasházból) a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint eltemettetni s a szentmise-áldozat pedig a helybeli plébánia-templomban f. hó 24-ikén d. e. 9 órakor fog az egek Urának bemutatni.”

Népes család, nagy résztvevő közönség kísérte e hó 26-ikán utolsó útjára id. özv. *Lavotha Ödönné* szül. *Zboray Borbálát*, ki 68-ik évében elhalálozott. Özvegye volt id. *Lavotha Ödön* vaskereskedőnek, ki hét év előtt hunyt el. A család a következő jelentést adta ki: „*Lavotha Árpád*, *Dahlström Károlyné* szül. *Lavotha Aranka*, *Pártos J. Ferencné* sz. *Lavotha Olga*, *Kuschka Emilné* sz. *Lavotha Gizella*, *Molitorisz Lajosné* sz. *Lavotha Boriska*, *Lavotha Évi*, gyermekei, *Lavotha Árpádné* sz. *Zoller Ilona*, ifj. özv. *Lavotha Ödönné* szül. *Haszper Ilona*, menyei, *Dahlström Károly*, *Pártos J. Ferenc*, *Kuschka Emil*, *Molitorisz Lajos*, vejei, úgyszintén testvérei, unokái a maguk s nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legjobb anya, testvér, nagyanya és rokon, izsépfalvi és janoviczi id. özv. *Lavotha Ödönné* szül. *Zboray Borbála* július 24-ikén d. e. 10 órakor, életének 68-ik évében, rövid szenvedés s a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt gyászos elhúnytát. A megboldogult hült teteme július 26-ikán d. u. 5 órakor fog a Rózsautca 10. sz. házból a r. k. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig július 27-ikén d. e. 9 órakor fog a helybeli főtemplomban a Mindenhatónak bemutatni.”

Dr. *Artim Mihály* biharói gör. kath. lelkész július 26-ikán Biharón meghalt. 1910-ig több cikluson át országgy. képviselője volt a zborói kerületnek, néppárti programmal. A háború alatt létrejött naptáregyesítésnek és a cirillbetűknek az egyházi használatból való kiküszöbölésének nagy ellenzője volt.

A vízfogyasztás szabályozása tárgyában Eperjes város tanácsa a következő határozatot hozta: Eperjes sz. kir. város tanácsa, a közegészségügyi szakosztállyal egyetértően — a nagy szárazságból eredő kényszerhelyzetre való tekintettel — a vízvezetési szabályrendelet 32. §-a alapján elrendeli, hogy 1918. júl. 29-ikétől kezdődően a házi-vízvezetékek mindennap d. e.

9 órától másnap reggel 7 óráig zárva maradjanak. E rendelkezés szerint tehát a házi-vízvezetéken vizet venni csak reggel 7 órától d. e. 9 óráig szabad. A házi-vezeték elzárása a háztulajdonos, illetve a házkezelő kötelessége; ő felelős eszerint elsősorban azért, hogy a korlátozás alá eső idő alatt a házi-vezetéken át senki vizet ne vegyen. A vízvezetési vizet további rendelkezésig fürdésre és kertlocsolásra használni egyáltalán nem szabad. E rendelkezések alól kivételt csak a kórházak képeznek. Ezzel egyidejűen intézkedik a tanács aziránt, hogy a közutak állandóan nyitva legyenek. A közutakról azonban a vizet hordóval hordani nem szabad. A vízvezetési szabályrendelet 34. §-a szerint 40 kor.-ig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható kihágást követ el: 1. az a háztulajdonos, illetve házkezelő, aki 1918. július 29-ikétől kezdődően további intézkedésig a házi-vezeték d. e. 9 órától másnap reggel 7 óráig zárva nem tartja; 2. az, aki a vízvezetési vizet 1918. július 29-ikétől további intézkedésig fürdésre és kertlocsolásra használja. A rendőrség állandóan és legkülönbözőbb időben fogja házankint ellenőrizni, hogy e rendelkezések megtartatnak-e.

Modern kölcsönkönyvtár. A könyvirodalom legújabb termékei a *Stehr*-féle könyvkereskedésben *kölcsönbe* kaphatók.

Méhészeti tanfolyam. A földművelésügyi miniszteri kirendeltség által rendezett méhészeti tanfolyamok közül immár a második tanfolyam nyer befejezést a jövő héten. Az első tanfolyamon, mely tanítók részére rendeztetett, 30 tanító nyert kiképzést, akik 29 drb hármas és 1 drb egyes kaptárt készítettek és vittek adományképp magukkal. A jelenleg folyamatban levő második tanfolyamon tanítónők vesznek részt, kik a méhészeti gyakorlati ismeretei mellett a házi méhészetták készítését és a méz különféle felhasználási módjait is megtanulják. A tanfolyamon sült méhészetták az augusztus 1-jén délután az áll. tanítónőképző-intézetben megtartandó záróvizsga után az érdeklődő közönség részére eladatnak. A harmadik tanfolyam, mely papok és papnövendékek részére kaptárkészítéssel egybekötve szintén 18 napra rendeztetik, augusztus 8-ikán fogja kezdetét venni.

Színészet Eperjesen. *Kiss Árpád* színgazgató az idei színiévadot kedden, július 30-ikán „*Mágnás Miska*” operette előadásával kezdi meg. A társulat névsora: *Déri Rózi* operett-primadonna, *Ballay Mancsi* táncos-subrett, *Ekecs Mancsi* táncos-subrett, *Bródy Irén* koloratur-énekesnő, *Sinkó Giza* drámai hősnő és szende, *Horváth Nusi* társalgási színésznő, *Béhr Matild* naiva, *Torday Etel* anyaszínésznő, *Lányi Szidi* komika, *Kiss Árpád* igazgató, főrendező, *Deák Gyula* operett-rendező, buffo, *Thuróczy Gyula* hősszerelmes, drámai rendező, *Szalma Sándor* baritonista, *Sáfár Sándor* tenorista, *Galitzky Kálmán* szerelmes és bonvivant, *Perényi Kálmán* táncos komikos, *Horváth József* jellem-színész, *Sugár József* jellemkomikus, *Szathmáry Endre I.* karmester, *Lossonczy Dezső II.* karmester. Ezekon kívül számos segédszínész és segédszínész. Első heti műsor: kedden „*Mágnás Miska*”, szerdán „*Drótostót*”, csütörtökön „*Parasztbecsület*” opera és „*Budoirok tündére*” vígjáték, pénteken és szombaton „*Románc*”, vasárnap d. u.: „*Mágnás Miska*”.

Cséplési idényre gép- és hengerolajat. *Tovotta-kenőcsöt* és valódi *gyantát* ajánl *Luchs* vasüzlet.

Jegyzések a VIII. hadikölcsönre. A „*Tátra*” *Felsőmagyarországi Bank* részvénytársaságnál eddig **338,600** kor.-t jegyeztek.

Az *Eperjesi Bank*egyletnél a VIII. hadikölcsönre összesen **4.035,000** kor. jegyeztetett.

A *Sárosvármegyei Takarékpénztárnál* a jegyzés **2.203,550** koronát tett ki.

Az *Eperjesi Takarékpénztárnál* jegyeztek: 600,000 kor.-t N. N., 500,000 kor.-t M. P., 150,000 kor.-t A. L., 108,700 kor.-t *Fried Simon* és *Armand*, 100,000 kor.-t N. N., 60,000 kor.-t *Wollner Ilonka* *Magyarkaproncza*, 50,000 kor.-t *Klór Anna* és *Gizella*, dr. *Sztelho János*, *Sárosvárm.* *Szeszfinozó*, *Kisszebeni Hitelbank* és N. N., 31,700 kor.-t *Bártfai Takarékpénztár*, 28,000 kor.-t N. N., 25,000 kor.-t Eperjes város

tisztviselő
Piller
18,000
Gyuláné
alispán
bányai
Károly,
Ottó, I.
Stopnit
egylet,
javára
dr. Duse
Glattste
Kelemb
özv. Fel
Bielek
Irma, G
zárda,
5300 k
dr. Mail
Viktor,
ort. izr.
Klein é
özv. Va
még s
102,450

A M
lyának

mínsol
tése me
társaság
köréből
rendes t
gesen t
csak gy
mölcsöl
visszafel
vonattal
jesre. A
auguszt
szemes
biztosít
lehet je
ban. A j
4 koron
és veze

Jöv

adóval
vagyon
azok tá
vagyon
kérvény
kérvény
gatóság
A beada
jövedele
töltendő
bóli m
áll a há
a hadi
vdelema
jövedele
a jöved
mást is
csatolni
nyeresé
tartozna
jövedel
hadinye
adóköt
1917. é
hadinye
1917. é
vagyona
értéke a
meghal
haladó
adónak
meg les
ügyigaz
sel közl
évben t
zett had
szest tá
adózó

zárva marad-
nát a házi-víz-
eggel 7 órától
zeték elzárása
lő kötelessége;
rt, hogy a kor-
zi-vezetékén át
vezetékí vizet
s kertlocsolásra
d. E rendelke-
zak képeznek.
tanács aziránt,
ítva legyenek.
hordóval hor-
szabályrendelet
hető pénzbün-
el: 1. az a ház-
ki 1918. július
intézkedésig a
másnap reggel
aki a vízveze-
további intéz-
ásra használja.
különbözőbb
ni, hogy e ren-

ár. A könyv-
hr-féle könyv-
ók.

ldmivélsügyi
ezett méhészeti
odik tanfolyam
első tanfolya-
tetett, 30 tanító
rmas és 1 drb
k adománykép
an levő máso-
nek részt, kik
mellett a házi
különféle fel-
ák. A tanfolya-
ugusztus 1-jén
életben meg-
ekldő közön-
dik tanfolyam,
részére kaptár-
18 napra ren-
kedtetét venni.

s Árpád szín-
edden, július
te előadásával
: Déri Rózsi
táncos-subrett,
dy Irén kolo-
mai hősnő és
zinésznő, Béhr
inésznő, Lányi
tó, főrendező,
ffo, Thuróczy
dező, Szalma
dor tenorista,
vivant, Perényi
József jellem-
kus, Szathmáry
Dezso II. kar-
egédszinésznő
sör: kedden
ostó", csütör-
és "Budoirok
és szombaton
agnás Miska".

hengerolajat,
át ajánl Luchs

ölcsönre. A
ank részvény-
r-t jegyezték.
VIII. hadiköl-
r. jegyeztetett.
pénztárnál a
ki.

nál jegyezték:
kor-t M. P.,
t Fried Simon
60,000 kor.-t
a, 50,000 kor.-t
p János, Sáros-
Hiteloank és
akarékpénztár,
Eperjes város

tisztviselői nyugdíjalapja és N. N., 20,400 kor.-t
Piller Dezso, Lemes, 20,000 kor.-t N. N.,
18,000 kor.-t Klein Emil, 16,500 kor.-t Deutsch
Gyuláné alapítvány részére Sárosvármegye
alispánja útját, 12,000 kor.-t róm. kath. plé-
bániái misealapítványok, 11,000 kor.-t Linkesch
Károly, 10,000 kor.-t dr. Propper József, Semsey
Ottó, Deméte, br. Ghillány Imre, Frics, N. N.,
Stopnitzky Mór, Eperjesi izr. hitközs. Szent-
egylete, Singer Ede, kk. Both Tamás és Gábor
javára dr. Máriássy B., Ligday György, Palocsa,
dr. Duschnitz Sonia, Theisz Ármin, 9000 kor.-t
Glattstein Simon, Kelembér, Takács Istvánné,
Kelembér, Stern Samu, Kajáta, N. N., 8000 kor.-t
özv. Feketéné Hoffbauer Izabella, 7500 kor.-t
Bielek Zoltánné, N.-sáros, 6800 kor.-t Haranth
Irma, 6100 kor.-t Eperjesi szt. Ferenc-rendi
zárda, 5550 kor.-t Havrillay Béla, Paloncza,
5000 kor.-t Meliórisz Miklós, Kún Sándor,
dr. Maibaum Artur, Schönfeld Izidor, Tauth
Viktor, Kolozsy József és neje, N. N., Eperjesi
ort. izr. Chevra Kadischa, dr. Grün Bertalan,
Klein és Társa, Achimovics István, Ternye,
özv. Varga Erzsébet, Sóbánya. Ezeket kívül
még számos, 5000 koronán aluli jegyzés
102,450 kor.; végösszegben **2.318,700** korona.

**A M. Kárpátgyűlés eperjesi osztá-
lyának** lapunk mult heti számában jelzett
míncsoli kirándulása dr. Pawlas Sándor veze-
tése mellett igen jól sikerült. A 25 tagból álló
társaság nagy része mindkét nemű fiatalság
köréből került ki; a turisták ez alkalommal a
rendes turistaélvezeten kívül a hegységen töme-
gesen termő málna és fekete áfonyában nem-
csak gyönyörködhettek, hanem az érett gyüm-
ölcsök élvezetéhez is láttak. A kirándulók
visszafelé Héthársnak vették útjukat a sz esteli
vonattal hangos jó kedvben megérkeztek Eper-
jesre. Az Osztály legközelebbi kirándulása
augusztus hó 10. és 11-ikén indul a *Tenger-
szemcsúcsra*. A Poprádi-tónál való meghalás
biztosítása végett csak aug. 7-ikén déli 12 óráig
lehet jelentkezni az Osztály központi irodájá-
ban. A jelentkezés alkalmával közös költségekre
4 korona fizetendő. A kirándulás szervezője
és vezetője: *Borsody Károly*.

**Jövedelem-, vagyon- és hadinyereség-
adóvallomások beadása.** Jövedelem- és
vagyonadóvallomási ívet *július 31-ikéig* mind-
azok tartoznak beadni, akik a jövedelem- és
vagyonadó helyesbítését (újbolí megállapítását)
kérvényben kérik; a vonatkozó vallomás a
kérvényhez csatolandó s a kir. pénzügyigaz-
gatósághoz legkésőbb *július 31-ikéig* beadandó.
A beadandó vallomási ívnek *az 1917. évben elért*
jövedelem és vagyonra nézve csak azon része
töltendő ki, amely adónak a helyesbítését (új-
bolí megállapítását) kéri az adózó. Ugyanaz
áll a hadinyereségadóra nézve is, vagyis aki
a hadinyereségadó helyesbítését kéri, de a jö-
vedelemadó helyesbítését *nem* kéri; mert aki a
jövedelemadó helyesbítését kívánja, nemcsak
a jövedelem-, hanem a hadinyereségadóvallo-
mást is kell a helyesbítés iránti kérvényhez
csatolnia. — Jövedelem-, vagyon- és hadi-
nyereségadóvallomási ívet *augusztus 15-ikéig*
tartoznak beadni mindazok, akik *1917. évre*
jövedelem- vagy vagyonadóval s 1916. évre
hadinyereségadóval nem voltak megróva, de
adókötelesek, amennyiben összes jövedelmük
1917. évben a 10,000 koronát meghaladta, a
hadinyereségadóra vonatkozólag pedig, ha
1917. évben a 13,000 koronát meghaladta, a
vagyonadóra vonatkozólag, ha a vagyonuk
értéke *a bevallás időpontjában* az 50,000 kor.-t
meghaladja. Tehát a **20,000 koronát** meghaladó
vagyonnal bírók ezidén még nem
adóznak, 1919-ben ugyanis **2 évre** egyszerre
meg lesznek adóztatva. — Ha a m. kir. pénzü-
gyigazgatóság ajánlva postára adott értesítés-
sel közli az adózóval, hogy a hadiadóját 1918.
évben újbolí kívánja megállapítani, tehát jel-
zett hadiadók körül bármelyiket vagy az ösz-
szest tárgyalatni akarja, az így kiértesített
adózó tartozik az *értesítéstől, illetve annak*

kézbesítésétől számított egy hónap alatt a
felszólításnak megfelelőleg hadiadóvallomást
adni. — Végül az összes hadiadókra nézve —
kivétel nélkül — mindazok tartoznak **1918.
évi augusztus 15-ikéig** vallomást adni, akik
1917. évre **100,000 korona** vagy azt meghaladó
jövedelem után jövedelem- és **2.000,000
korona** vagy azt meghaladó vagyon után vagyon-
adóval lettek megadóztatva.

Tyúksalád a balkónon. Petőfi egy bájos
kis versében így szól az édesanya tyúkjához:

Ejh, mi a kő! tyúk anyó, kend
A szobában lakik itt bent?
Lám, csak jó az Isten, jót ad!
Hogy felvitte a kend dolgát!

S inti is a Morzsa kutyát, ne bántsa édes-
anyja — egyetlen jószágát.

Ez a már *krónikussá* vált háború az állat-
világban is nagy kavarodást, eltolódást idézett
elő, a tehenek között nagy pusztítást vitt vég-
hez, ellenben elszaporodtak s nagy népszerű-
ségnek örvendenek a kecskék.

Hát még a tyúkok! A kopláló emberiség
jóltevői! Ugyan mit csinálnánk, ha még ezek
is sztrájkba lépnének? Nem, azt nem teszik,
hüségesen ellátnak minket tojással, vígan zen-
gik: kotkodács, minden napra egy tojás! (Egy
ötlet tulul itt tollamra, de nem merem papírra
vetni, félek, úgy vennék, hogy gúnyolódom a
polgári hadi érdemkereszt fölött.)

Hogyne becsülné az ember ezt a drága
jószágot, a tyúkot, már az a boldog halandó,
akinek ilyen értékes jószága van? Lám, a
Konstantin-utcában a belle etage balkónjára
helyeztek el egy tyúkketrecet, egy sok tagból álló
tyúksalád éli ott világát s liferálja a tojásokat.
Vígán csipognak ott a tyúkfőkéák is — a
környék lakóinak nem nagy gaudiumára. Eze-
ket majd szétveti az irigység, rendőr után
kiáltanak. Pedig nincs is igazuk. Toldjanak
hozzá ők is házaikhoz egy balkónt s tegyenek
ők is oda egy-két ketrecet. M....sz.

Rendőri hírek. Baleset. Hadzima András
kocsis Licsérden géppel csalamádét vetett s
midőn a gyeploket a túlsó oldalra akarta át-
tenni, az egyik ló kirúgott s a fején, a bal-
oldalán olyan erősen megrúgta, hogy őt ájulva
hozták haza s az eperjesi városi kórházba be-
szállították. — **Betörés.** A vasúti állomási III.
oszt. étterembe S. J. kocsis akként hatolt be,
hogy az ablak egyik üvegtábláját kiszedte, az
étterembe bemászott s onnan cognacot, likőrt,
hajfestőszereket ellopott. A tettes a kir. tör-
vényszéknek, mint a fiatakorúak bíróságának
feljelentetett. — **Lopások.** A városi színházba
ismeretlen tettes — valószínűleg álkules segé-
lyével — behatolt s onnan villanylámpakörtéket,
régí lámpaüvegeket és mécsceket ellopott. A
nyomozás folyamatban van. **Benedik** Sándorné,
kőművessegéd nejétől ismeretlen tettes férfi-
ingeket és egyéb ruhaneműeket ellopott. **Zimmer-
mann** Mór vendéglős kárára ismeretlen tettes
3000 korona értékű férfi- és női-ruhanemű-
ket ellopott.

Elmebeteg halálos esése. **Franek** Pál
tarkói vasúti pályáőr, aki mint elmebeteg a
városi kórházban kezelve volt, a kórház-
ból a reggeli mosdásnál észrevétlenül kiszö-
kött. Este egy betegápoló észrevette, hogy a
jégpálya épületéről, a kórház fedelére mászik.
Keresésére indulva, a jégpálya pincéjében
találták őt vérző, eszméletlen állapotban s a
kórházba szállították őt, hol anélkül, hogy
eszméletre tért volna — nemsokára meghalt.
Az orvosok koponyaaltatórést konstataáltak.

KÖZGAZDASÁG.

A „mélyítés“.

Ezen, egyébként furcsa szó magyar fülnek
nem kedves, meglátszik rajta, hogy más
nyelvből van fordítva. Mielőtt a német szö-
vegség szorosabbá tételéről szó esett, ezt a
szót nem is igen használták, most azonban
annál többet használjuk. Mélyítetek, nagyon
mélyítetek, de aránylag keveset írnak róla,
a tollforgatók legtöbbször, még a politikusok
is, süketnek és vaknak tetteik magukat. Ez
t. i. a legkényelmesebb. A süket ember nem

hallja, ha ócsárolják; a vak nem látja, ha a
háza tetejét bontogatják.

Mélyítetek. És hogyan mélyítetek, milyen
óvatosan, milyen finoman, ügyesen kerülgetve
a nyilvánosságot! Egyelőre még bizonyosat
tudni sem lehet, hogy milyen mélyre akarnak
leásni a mélyítők, de Tisza István, aki ismer-
retes álláspontjánál fogva nagyon is a Német-
országgal való szorosabb szövetség híve, már
kijelentette, hogy az ország közvéleményének
túlnyomó többsége nagy örömmel fogadja a
„mélyítést“. Tartani lehet azonban attól, hogy a
„mélyített“ szövetség, ezen mélyítésnek óvatlan
és nem előrelátó megszerkesztése esetén a
német fensőbbség jármába törné bele mo-
narchiánkat, különösen pedig a német gaz-
daság szívó csápjai közé szorítaná hazánk
gazdasági fejlődését. A mérvadó magyar köz-
vélemény súlyos, komoly aggodalmakkal el-
telve fogadja a salzburgi tárgyalásokat, mely-
nek zárt ajtó mögöl olyan kevés szűrődik
ki, hogy tulajdonképpen senki sem tudja, mi
lesz, hogy lesz, mit is akarnak?

Sokat tanultunk és sokat szenvedtünk a
háborúban. Szeretnénk a jövőben kevesebbet
szenvedni s azt, amit tanultunk, érvényesíteni.
De nem lehet, nem szabad, mert nálunk ren-
desen nem a *magyar* érdek a fő, hanem az,
hogy más ország mit akar. Igen, ha tudnók,
hogy mit akar? De nem tudjuk, mert egy-
előre nem akarják megmondani. Hiszen tud-
való, hogy gazdasági önállóságunkat még
az osztrák ipar kizsákmányoló érdekénél is
jobbban akadályozza az a még eleven hagyó-
mány, amely semmiképp sem tud belenyu-
godni abba, hogy Magyarország a távolibb
külfölddel való viszonyában *külön államként*
szerepeljen. Ha Németországgal a szoros gaz-
dasági közösség viszonyába lépünk, ezt csak
gazdasági mértékkel kell megítélnünk. Erre
nézve pedig aligha alakulhat ki a mi orszá-
gunkban egységes közvélemény.

Pedig mégis csak illenék közléni, hogy
mi készül? Olykor felröppen egy-egy hír,
amely többé-kevésbé súlyos aggodalmat éb-
reszt, azután ismét elcsöndesül minden. Pedig
ez a néma csend nem alkalmas arra, hogy
Ausztria-Magyarország és Németország kö-
zötti gazdasági, politikai s katonai problémák
óriási komplexumában helyes közvélemény
alakuljon ki. Nézetünk szerint csak magának
a jó ügynek használnának vele az illetékes
tényezők, ha a salzburgi tárgyalások állásáról
és előhaladásáról időnkint részletesebb, hosszabb
kommunikéket adnának közre, hogy ne csak
a szakkörök, de a laikus nagyközönség is ne-
csak mende-mondák és híresztelések, hanem
tárgyilagos megítélések alapján alkothasson
magának véleményt eme, nemzetünk törté-
netében oly fontos és korszakalkotó esemény
felől. — Ez volna a legbiztosabb módja annak,
hogy egy csapásra elnémítsák azon nézeteket,
mintha a „mélyítés“ Magyarország gazdasági
fejlődését, e téren való önállóságát egyol-
dálúan a német érdekeknek szolgáltatná ki
és így lehetne eloszlatni a sokfelé támadt
aggályokat és kétségeket.

De mi bizony reméljük, hogy a salzburgi
tárgyalások vezetése jó kezekbe van letéve,
s lehetetlennek tartjuk, hogy akár a magyar
kormány, akár a magyar parlamenti több-
ség szankcióját adja egy olyan nemzetközi
szerződés megkötéséhez, amely az adott vi-
szonyok között az országra nézve nem a leg-
előnyösebb volna. **Dr. Werther Henrik.**

**A Magyar Leszámítoló- és Pénzváltó-
bank** égisze alatt új részvénytársaság alakult
Budapesten 1 millió korona alaptőkével A
Magyar Gyógynövények r.-t. cég alatt, mely
a gyógynövénynek nálunk elhanyagolt termés-
tését és feldolgozását veszi fel üzletkörébe.

Az alapításban részes a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbankon kívül az Orsz. Központi Hitelszövetkezet, a Hangya és a Deutsch Ignác és Fia cég. Igazgatóság: Zichy Rafael (elnök), Dubravszky Róbert földmívelési államtitkár (alelnök), Steinecker Ferenc min. oszt. tan., Bun József, Forró Róbert, Förster Aurél, Horánszky Dezső, Horváth Mihály, Medve Miklós és Wilhelm Artur. Felügyelő-bizottság: dr. Magyary Viktor, Csekey Aurél, Dombó Károly, Kovács János, Láni Albert és Molnár Nándor. Szaktanácsos: dr. Darva Ferenc gyógyszerész-tanár. — Ugyancsak a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank égisze alatt alakult meg a minap az Első Magyar Földgázüzemű r.-t. egyelőre 1 millió kor. alaptőkével. Az alakulóközgyűlésen az igazgatóság tagjaivá megválasztottak: Bartos Zsigmond és Blau Gyula, továbbá Kolener Árpád, Zsigmond és dr. Vopelius Miksa (Vopelius'sche und Wentzel'sche Glashütten, Sulzbach-Saar). A felügyelő-bizottság tagjai lettek: dr. Déry Jenő, nagyszentmiklósi Dréhr Imre, dr. Fromm Lajos és Vargha Zsigmond. Az új társaság Medgyesen földgázüzemre berendezett üvegyárat létesít; a gyárépítési munkálatok már megkezdődtek.

Szerkesztői üzenet.

M. G., Eperjes. A cikket helyszűke miatt csakis az adott formában voltunk képesek közölni: a tárgy, a gondolat maradt, de a kidolgozáson változtatni (rövidíteni) kellett.

Felölös szerkesztő: dr. Rosenberg Teofil. Kiadótulajdonos: dr. Koós István.

MOZGÓKÉPSZINHÁZAK MŰSORA.

OLYMPIA:

Vasárnap, aug. 4. Harry Piel grandiózus filmje: *Hansen kapitány kalandjai*, Észak s Dél szerelme s kalandvágya; sarkvidéki expedíció; küzdelem a jegesmedvékkel, 5 felv. *Jobb erkölcsöket!*, vígjáték-sláger, Rott, a Folie Caprice művészenek felléptével.

URÁNIA:

Kedden, júl. 30. Prof. Nick Fantom legújabb kalandja: *A méregpohár*, négyfelvonásos detektiv-atrakció.

Szombaton, aug. 3.: *A falu szépe*, modern társadalmi dráma 3 felv., Lea Seidel, a bécsi Carl-Theater művésznőjének felléptével.

Vasárnap, aug. 4.: *A márványszívű asszony*, dráma 3 felv., Maria Carmi felléptével. *Zsiga nem akar!*, vígjáték-sláger, Anna Müller-Lincke felléptével.

Jegyelővét Haltenberger ruhatisztító-üzletében. Telefon 63. szám.

Az előadások kezdete hétköznap és vasár- s ünnepnap 5, 7 és 9 órákor.

VASÚTI MENETREND.

Kassa felé:				
Eperjes város	ind.	7 ⁴¹	—	2 ⁰² 9 ⁴⁷
Eperjes	ind.	7 ⁵⁵	10 ⁵⁰	12 ⁰³ 2 ²⁸ 10 ²⁵
Abos	érk.	8 ²⁶	11 ²⁰	12 ²⁶ 2 ⁵⁹ 10 ³¹
Abos	ind.	8 ⁵⁷	11 ²³	12 ³² 3 ⁴³ 10 ⁵³
Kassa	érk.	9 ²⁵	11 ⁴⁵	1 ⁰⁷ 4 ⁰⁹ 11 ²⁰

Kassáról:				
Kassa	ind.	4 ³⁵	12 ³⁷	2 ⁵⁶ 4 ²⁵ 7 ⁴⁵
Abos	érk.	5 ²²	1 ¹³	3 ¹⁴ 4 ⁵³ 8 ¹⁸
Abos	ind.	5 ²⁴	1 ¹⁵	4 ⁰⁴ 5 ¹² 8 ²⁵
Eperjes	érk.	5 ⁵⁵	1 ⁴⁰	4 ⁴³ 5 ⁴⁰ 9 ⁰³
Eperjes város	érk.	6 ²⁰	2 ¹⁵	—

Orló felé:				
Eperjes	ind.	6 ¹⁵	—	2 ¹⁰ 9 ²⁰
Orló	érk.	8 ²³	—	4 ¹⁰ 11 ²⁷

Orlóól:				
Orló	ind.	5 ³⁵	—	12 ⁰⁰ 8 ⁰⁰
Eperjes	érk.	7 ⁴⁵	—	2 ⁰⁵ 9 ⁵⁰

Szepesség felé:				
Eperjes város	ind.	—	—	2 ⁰² 2 ⁰² —
Eperjes	ind.	—	10 ⁵⁰	2 ²⁸ 2 ²⁸ —
Abos	érk.	—	11 ²⁰	2 ⁵⁹ 2 ⁵⁹ —
Abos	ind.	4 ³¹	12 ⁴⁶	3 ¹⁵ 3 ³⁸ 8 ⁰⁰
Poprádfelka	érk.	7 ²⁶	2 ⁵¹	5 ¹² 6 ³² 11 ³⁰

Szepességéről:				
Poprádfelka	ind.	8 ⁴⁷	10 ⁵⁰	3 ¹⁵ 7 ¹⁷ —
Abos	érk.	11 ³²	12 ⁴⁵	5 ⁰⁶ 10 ²⁷ —
Abos	ind.	1 ¹⁵	1 ¹⁵	5 ¹² — —
Eperjes	érk.	1 ⁴⁰	1 ⁴⁰	5 ⁴⁰ — —
Eperjes város	érk.	2 ¹⁵	2 ¹⁵	— — —

MEGHÍVÓ. Az Uránia Városi Mozgóképszínház Részvénytárs.

1918. évi augusztus 11-ikén, vasárnapon délelőtt 11 órákor Eperjesen, a Kereskedelmi Takarékpénztár tanácstermében (Fő-utca 133.)

RENDES KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak. Napirend: 1. Igazgatóság jelentése az 1916–1917. és 1917–1918. üzletvekről. 2. Felügyelőbizottság jelentése. 3. Az 1916–1917. és 1917–1918. üzletvekre vonatkozó határozathozatal. 4. Határozathozatal az igazgatóság s felügy.-biz. részére a felmentvény megadása iránt. 5. Netáni indítványok. Igazgatóság.

1916–1917. évi mérlegzámla. Vagyon: Kereskedelmi Takarékpénztárnál 1241.70 K, óvadékok 2500 K, üzletrész az Ipari és Gazd. Hitelszöv.-nél 4 K, részvényesek tartozása 4500 K, apport-számla 5000 K, berendezés 7300 K, üzemi felszerelés 2800 K, veszteség-egyenleg mult üzletvekről 2710.40 K; össz. 26,056.10 K. — Teher: Részvénytőke 25,000 K, elfogadvány 796.10 K, biztosíték 100 K, többek követelése 160 K; összesen 26,056.10 K.

1916–1917. évi eredményzámla. Veszteség: Át hozat mult üzletvekről 4900.18 K, üzlethelyiségbér 5300 K, elfogadványkamat 155.80 K, perköltség 230 K, költségek 398.05 K, fizetések 815 K, leírás a berendezésnél 1170 K, a felszerelésnél 459.20 K; összesen 13,428.23 K. — Nyereség: Színházbérlet 10,678.40 K, folyószámlakamat 39.43, veszteség-egyenleg mult üzletvekről 2710.40 K; összesen 13,428.23 K.

1917–1918. évi mérlegzámla. Vagyon: Kereskedelmi Takarékpénztárnál 4192.49 K, óvadék a városnál 2500 K, részvényesek tartozása 4500 K, apport-számla 5000 K, berendezés 6500 K, üzemi felszerelés 2600 K; összesen 25,292.49 K. — Teher: Részvénytőke 25,000 K, hitelezők többek számláján 160 K, nyereség-egyenleg 132.49 K; összesen 25,292.49 K.

1917–1918. évi eredményzámla. Veszteség: Át hozat mult üzletvekről 2710.40 K, üzlethelyiségbér 5000 K, költség 94.81 K, leírás a berendezésnél 800 K, leírás a felszerelésnél 200 K, leírás a hitelszövetkezeti üzletrésznél 4 K, folyó üzletveki nyereség 132.49 K; összesen 8941.70 K. — Nyereség: Színházbérlet 8660.04 K, folyószámla-kamat 107.56 K, megtérült elfogadványkamat 168.10 K; összesen 8941.70 K.

Megvizsgálta és helyesnek találta — Eperjes, 1918. évi július hó 10-ikén

a felügyelő-bizottság.

Figyelmeztetés. A még teljesen be nem fizetett részvények a befizetések teljesítése esetében átvehető dr. Werther Henrik úrnál, az Uránia ügyvezető igazgatósági tagjánál.

Könyvelésben gyakorlott kisasszony,

ki a gép- és gyorsírást tökéletesen birja, németül beszél, jó fizetéssel állandó alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Ellenőrző-pénztárak

megvétele csakis a

National-Registrier-Kassen G.m.b.H.-nál
WIEN, VI., Mariahilferstrasse 57–59.

„SIGORIN“

csodagyorsasággal írja

a poloskát.

Mintaüveg 4 K. Nagy üveg 16 K.
1 darab fecskendő 2 K. — Kapható:
minden gyógyszerárban, drogériában
és fűszerkereskedésben. Budapesten
Török-gyógyszertár, Király-utca 12.

Magyarországi egyedárúsító:

REMÉNY-gyógyszertár, PÉCS.

Kitermelhető □□□□□□□□□□

erdőbirtokot

□□□□ keresek megvételre

lehetőleg vasút közelében, jó országúttal. Hosszadalmas levelezések elkerülése végett kérek pontos és kimerítő adatokat fanemek, méretek, hely és vasútállomás stb. megjelölésével:

WALTER-bankiroda
Budapest, IX., Ráday-u. 43.

..... Telefon: József 68–70.

HIRDESSÜNK
AZ EPERJESI LAPOKBAN!

Épülettervezéseket, előmérlet és költségvetések szerkesztését, régi épületek átalakítási tervezését és helyszinrajzi felvételek készítését elvállalja építész, Tótsóvár.

Eladó Eperjesen, a Kassai-úton (a kályhagyárral szemben) fekvő, a tiszai ev. egyházkerület tulajdonát képező

2495.2 □-ölnyi építési telek

a következő feltételek mellett:

1. Az ajánlatok négyszögölenkinti egységárban teendők meg és zárt borítékban július 30-ikáig Nyíregyházára, az ev. püspöki hivatal címére küldendők be.
2. A vételi ügylet csakis az egyházkerületi pénzügyi bizottság jóváhagyása esetén válik jogérvényessé.
3. Az egész telekkomplexumért fizetendő 90,000 koronánál olcsóbb ajánlat figyelembe nem vétetik.
4. A tulajdonos ev. egyházkerület fenntartja magának a jogot, hogy a beadott ajánlatok elfogadása vagy el nem fogadása felett teljesen szabadon határozzon.

Közelebbi felvilágosítással szolgál Gerhard Béla koll. tanítóképzőint. igazgató Eperjesen.

□ Jókarban levő □

BILLARD

felszereléssel □ eladó.

— Cím a kiadóhivatalban. —

Viszketegség, sömör, rüh.

Leggyorsabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett

„SKABOFORM“-KENŐCS.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes, dr. Fleisch-féle kérjük. Próbátégely 3 K, nagy tégely 5 K, családi tégely 12 K. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető: dr. Fleisch E. „Korona“-gyógyszertára, Győr.

Vételnél a „Skaboform“ védjegyre ügyeljünk!